

prykordonnykh kinolohichnykh pidrozdiliv na zaniattiakh z vohnevoi pidhotovky [Application of vitagenic technologies in the training of future border guard officers of cynological units in firearms training classes]. Zbirnyk naukovykh prats Natsionalnoi akademii Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy. Seriya: pedahohichni nauky. Vol. 39. № 4. S. 117–133. [in Ukrainian]

4. Radvanskyi, I. (2021). Zastosuvannia innovatsiinykh pedahohichnykh tekhnolohii u pidhotovtsi maibutnikh ofitseriv Natsionalnoi hvardii Ukrainy [Application of innovative pedagogical technologies in the training of future officers of the National Guard of Ukraine]. Zbirnyk naukovykh prats Natsionalnoi akademii Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy. Seriya: pedahohichni nauky. Vol. 27. № 4. S. 160–169. [in Ukrainian]

5. Sohorin. A. A., Biriukov. O. I. (2025). Suchasni tekhnolohii NATO u vohnevii pidhotovtsi [Modern NATO technologies in firearms training]. Natsionalni interesy Ukrainy. № 7 (12). S. 260–269. [in Ukrainian]

6. Krasota-Moroz, H., Oleniev, D. (2023). Symuliatyinyi treninh yak suchasna pedahohichna tekhnolohiia rozvytku kompetentnosti viiskovosluzhbovtiv syl spetsialnykh operatsii v systemi profesiinoi viiskovoi osvity [Simulation training as a modern pedagogical technology for developing competencies of special operations forces servicemen in the system of professional military education]. Zbirnyk naukovykh prats «Viiskova osvita» Natsionalnoho universytetu oborony Ukrainy. № 1 (47). S. 186–195. [in Ukrainian]

7. Krasnoshchok, A., Krushelnytska, K., Demichkovskyi, A., Vasetskyi, O. (2025). Udoskonalennia strilets'koi maisternosti zdobuvachiv vyshchoi osvity iz zastosuvanniam suchasnykh tekhnolohii [Improving shooting skills of higher education students using modern technologies]. Visnyk Natsionalnoho universytetu «Chernihivskiy kolehium» im. T. H. Shevchenka. Seriya: Pedahohichni nauky. №33 (189). S. 47–53. [in Ukrainian]

8. Lovianova, I. V., Bobyliev, D. Ye., Krasnoshchok, A. V., Armash, T. S. (2018). Formuvannia sotsialno-tekhnolohichnoi kompetentnosti fakhivtsiv sotsionomichnykh profesii zasobamy IKT [Formation of socio-technological competence of specialists in socionomic professions by means of ICT]. In L. O. Kibalnyk, V. M. Soloviov (Eds.), Modeliuvannia skladnykh

system v ekonomitsi i osviti. Cherkasy: Vovchok O. Yu. URL: <http://elibrary.kdpu.edu.ua/handle/0564/2375> (accessed: 03.04.2026). [in Ukrainian]

9. NATO. (n.d.). Education and Training Technologies. URL: <https://www.nato.int> (accessed: 03.04.2026). [in Ukrainian]

10. Ministry of Defence of Ukraine. (n.d.). Standarty pidhotovky viiskovosluzhbovtiv. URL: <https://www.mil.gov.ua> (accessed: 03.04.2026). [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

ГАВРИЛОВСЬКИЙ Віталій – старший викладач кафедри вогневої підготовки Львівського державного університету внутрішніх справ.

Наукові інтереси: формування стресостійкості та психологічної витривалості курсантів, методика підготовки до застосування зброї в екстремальних умовах, удосконалення стрілецької майстерності курсантів.

КІСІЛЄВИЧ Сергій – викладач кафедри вогневої підготовки Львівського державного університету внутрішніх справ.

Наукові інтереси: інтеграція бойового досвіду в освітній процес, використання тренажерних систем у вогневій підготовці.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

HAVRYLOVSKYI Vitalii – Senior Lecturer of the Fire Training Department Lviv State University of Internal Affairs.

Scientific interests: development of stress resilience and psychological endurance of cadets, methodology of training for the use of firearms in extreme conditions, improvement of cadets' shooting skills.

KISILEVYCH Serhii – Lecturer of the Department of Fire Training Lviv State University of Internal Affairs.

Scientific interests: integration of combat experience into the educational process, use of simulator systems in fire training.

Стаття надійшла до редакції 16.03.2026 р.

Стаття прийнята до друку 26.03.2026 р.

УДК 378.147:351.74:623.4

DOI: 10.36550/2415-7988-2026-1-223-493-498

ISSN 2415–7988 (Print) ISSN 2521–1919 (Online)

ЙОСИПВ Юрій –

кандидат юридичних наук, доцент,

завідувач кафедри вогневої підготовки

Львівського державного університету внутрішніх справ

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1019-3091>

e-mail: Yosupivyr@ukr.net

МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ БЕЗПЕЧНОГО ПОВОДЖЕННЯ З ВОГНЕПАЛЬНОЮ ЗБРОЄЮ У КУРСАНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ МВС УКРАЇНИ

У статті здійснено комплексне теоретико-методичне дослідження проблеми формування культури безпечного поводження зі зброєю у курсантів закладів вищої освіти системи Міністерства внутрішніх справ України. Актуальність дослідження зумовлена сучасними умовами службової діяльності правоохоронних органів, які характеризуються підвищеним рівнем професійного ризику, ускладненням оперативної обстановки, зростанням інтенсивності виконання службових завдань, а також необхідністю прийняття швидких і водночас обґрунтованих рішень у стресових ситуаціях, що безпосередньо пов'язані із застосуванням вогнепальної зброї та високим рівнем відповідальності за його правомірність. У цьому контексті особливого значення набуває не лише технічна підготовленість майбутніх поліцейських, а й сформованість у них стійкої культури безпеки як інтегративної професійної якості.

Розкрито сутність культури безпечного поводження зі зброєю як складної багатокомпонентної професійної характеристики особистості, що охоплює когнітивний, операційний та мотиваційно-ціннісний компоненти. Поглиблено проаналізовано сучасні наукові підходи до організації вогневої підготовки, визначено їх переваги, методичні обмеження та перспективні напрями розвитку, що дозволяє констатувати необхідність переходу до інтегрованих моделей навчання. Обґрунтовано систему педагогічних принципів, етапів та методів формування культури безпеки, які забезпечують послідовність і цілісність навчального процесу.

Також у роботі визначено педагогічні умови ефективності процесу підготовки, серед яких ключову роль відіграють системність, безперервність, індивідуалізація навчання, практикоорієнтованість та високий рівень професійної компетентності викладача. Проаналізовано типові помилки курсантів, пов'язані з порушенням алгоритмів безпеки, формалізацією навчальної діяльності та недостатнім рівнем концентрації уваги, і запропоновано шляхи їх попередження. Результати дослідження можуть бути використані для вдосконалення освітніх програм підготовки майбутніх працівників Національної поліції України та підвищення загального рівня їх професійної безпеки.

Ключові слова: вогнева підготовка, культура безпеки, поводження зі зброєю, курсанти, професійна підготовка, методика навчання.

YOSUPIV Yrij –

Candidate of Legal Sciences, Associate Professor,

Head of the Firearms Training Department

of Lviv State University of Internal Affairs

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1019-3091>

e-mail: Yosupivyr@ukr.net

METHODOLOGY FOR FORMING A CULTURE OF SAFE HANDLING OF FIREARMS AMONG CADETS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS OF THE MINISTRY OF INTERNAL AFFAIRS OF UKRAINE

The article presents a comprehensive theoretical and methodological study of the problem of forming a culture of safe firearm handling among cadets of higher education institutions within the system of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine. The relevance of the study is determined by the contemporary conditions of law enforcement service, which are characterized by an increased level of professional risk, a more complex operational environment, rising intensity of service tasks, as well as the need to make quick yet well-founded decisions in stressful situations directly related to the use of firearms and a high level of responsibility for their lawful application. In this context, not only the technical preparedness of future police officers is of particular importance, but also the formation of a stable safety culture as an integrative professional quality.

The essence of a culture of safe firearm handling is defined as a complex, multi-component professional characteristic of the individual, encompassing cognitive, operational, and motivational-value components. Modern scientific approaches to the organization of firearms training are analyzed in depth, with their advantages, methodological limitations, and перспективні directions of development identified, which makes it possible to state the necessity of transitioning to integrated training models. A system of pedagogical principles, stages, and methods for forming a safety culture is substantiated, ensuring the consistency and integrity of the educational process. The study also identifies the pedagogical conditions for the effectiveness of the training process, among which the key roles are played by systematic organization, continuity, individualized learning, practice orientation, and a high level of professional competence of the instructor. Typical cadet errors related to violations of safety algorithms, the formalization of learning activities, and insufficient concentration are analyzed, and ways to prevent them are proposed. The results of the study can be used to improve educational programs for training future personnel of the National Police of Ukraine and to enhance their overall level of professional safety.

Key words: firearms training, safety culture, firearm handling, cadets, professional training, teaching methodology.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Сучасна правоохоронна діяльність в Україні здійснюється в умовах підвищених ризиків, що зумовлено як воєнним станом, так і загальною ускладненістю криміногенної ситуації [9]. Працівники Національної поліції часто діють у ситуаціях, де необхідно швидко оцінювати загрозу та приймати рішення щодо застосування зброї [4]. У цих умовах особливої ваги набуває проблема не лише технічної підготовки, а й сформованості культури безпечного поводження з вогнепальною зброєю. Практика свідчить, що більшість помилок під час роботи зі вогнепальною зброєю пов'язана не з відсутністю знань, а з недостатнім рівнем внутрішньої дисципліни, самоконтролю та ціннісного усвідомлення відповідальності [3].

Таким чином, існує об'єктивна необхідність удосконалення методики формування культури безпечного поводження зі зброєю у курсантів ЗВО МВС України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема вогневої підготовки є предметом численних наукових досліджень, однак її розгляд здебільшого має фрагментарний характер.

У роботах О. М. Лопасевої акцентується увага на значенні вогневої підготовки як складової особистої безпеки поліцейського. Авторка підкреслює, що якісна підготовка знижує ризик службових помилок, однак недостатньо розкриває механізми формування поведінкових установок безпеки [4]. Дослідження Є. С. Зеленського та Т. Д. Гляна зосереджені на методиці проведення занять. Вони детально описують структуру навчального процесу, форми організації занять та методичні прийоми, однак у їхніх роботах недостатньо враховано психологічний компонент підготовки курсантів [3].

О. Д. Завістовський і Д. А. Бодирев розглядають питання оптимізації методів навчання та впровадження інноваційних технологій. Автори доводять ефективність використання сучасних засобів навчання, проте не формують цілісної моделі культури безпеки як педагогічного явища [2]. У працях В. Д. Поливанюка аналізується вплив умов воєнного стану на систему підготовки курсантів [8]. А. Д. Наточій та В. Д. Тимофеев підкреслюють необхідність адаптації змісту навчання до реальних умов службової діяльності за допомогою VR та AR технологій, що суттєво підвищує практичну значущість дослідження [7].

Отже, аналіз наукової літератури дозволяє зробити висновок про відсутність цілісної методичної моделі формування культури безпеки, що зумовлює актуальність дослідження.

Мета статті є теоретичне обґрунтування та деталізація методики формування культури безпечного поведіння зі зброєю у курсантів ЗВО МВС України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Культура безпечного поведіння зі зброєю формується у процесі професійної підготовки та відображає рівень готовності майбутнього правоохоронця до службової діяльності. Її сутність полягає у внутрішньо засвоєній системі норм, правил і цінностей, які на відміну від формального знання інструкцій з заходів безпеки при поведінні з вогнепальною зброєю, передбачає глибоке особистісне прийняття цих норм як обов'язкових для виконання у будь-яких умовах.

В культурі безпечного поведіння зі зброєю можна виділити наступні компоненти:

1. Когнітивний компонент, що включає систему знань про: нормативно-правові акти застосування та використання вогнепальної зброї; технічні характеристики та принципи роботи зброї; фактори ризику та наслідки порушення правил безпеки; алгоритми безпечної поведінки.

2. Операційний компонент передбачає формування стійких навичок, які забезпечують автоматизм безпечних дій. Засвоєння цього компоненту особливо важливо в умовах стресу, коли свідомий контроль знижується, а поведінка визначається рівнем тренованості [4, с. 333].

3. Мотиваційно-ціннісний компонент є системоутворюючим, оскільки визначає ставлення до безпеки як до професійної та особистісної цінності. Цей компонент відповідальний за формування внутрішнього контролю, відповідальності та самодисципліну [1, с. 247].

Таким чином, культура безпеки є результатом інтеграції знань, навичок і цінностей у єдину систему поведінки.

Методика формування культури безпечного поведіння зі зброєю у курсантів закладів вищої освіти МВС України ґрунтується на системі взаємопов'язаних педагогічних принципів.

У контексті вогневої підготовки принципи виконують регулятивну функцію, оскільки визначають допустимі межі педагогічного впливу, послідовність навчальних дій, рівень складності вправ та критерії оцінювання сформованості культури безпеки. Їх реалізація забезпечує не лише технічну правильність виконання навчальних завдань, а й формування внутрішньої установки на безумовне дотримання правил безпеки.

Принцип пріоритетності безпеки є базовим і визначальним у системі вогневої підготовки. Сутність цього принципу полягає в тому, що всі без винятку навчальні дії, вправи та тренувальні ситуації повинні розглядатися крізь призму забезпечення максимально можливого рівня безпеки для курсантів, викладачів та оточення. Принцип передбачає, що швидкість виконання вправ, їх складність або наближеність до

реальних умов не можуть виправдовувати порушення заходів безпеки при поведінні зі зброєю. В освітньому процесі його реалізація здійснюється через постійний контроль викладача та багаторівневу систему перевірки дій курсантів.

Особливого значення набуває формування у курсантів внутрішнього розуміння того, що безпека є не зовнішньою вимогою, а особистою професійною цінністю [4, с. 334].

Принцип системності передбачає цілісну організацію освітнього процесу, в якій усі елементи вогневої підготовки взаємопов'язані та взаємозалежні. Реалізація цього принципу означає, що кожне заняття має бути частиною загальної педагогічної системи, спрямованої на досягнення формування культури безпечного поведіння зі зброєю. Важливо, щоб знання, отримані на теоретичних заняттях, безпосередньо закріплювалися під час виконання практичних вправ, а навички, сформовані у тирі, переносилися у моделювання тактичних ситуацій. Це дозволяє уникнути фрагментарності підготовки та забезпечує поступове нарощування складності навчального матеріалу.

Принцип поетапності відображає необхідність поступового формування навичок безпечного поведіння зі зброєю. Він базується на дидактичному положенні про те, що складні професійні дії повинні засвоюватися через послідовне опанування їхніх структурних елементів. На початковому етапі курсанти засвоюють заходи безпеки поведіння зі зброєю та тактико-технічні характеристики зброї. На наступному етапі здійснюється формування первинних практичних навичок, які відпрацьовуються у стандартних умовах. Завершальний етап передбачає інтеграцію навичок у складні комплексні дії, що виконуються в умовах, наближених до реальних службових ситуацій. Поетапність дозволяє знизити рівень навчального стресу, підвищити якість засвоєння матеріалу та забезпечити стабільність сформованих навичок. Важливо, що перехід між етапами повинен здійснюватися лише після досягнення достатнього рівня засвоєння попереднього матеріалу [3, с. 238].

Принцип практичної спрямованості передбачає максимальне наближення освітнього процесу до умов реальної службової діяльності працівників Національної поліції. Його реалізація забезпечує формування у курсантів не лише теоретичних знань, а й здатності застосовувати їх у конкретних практичних ситуаціях. Практична спрямованість реалізується через використання ситуаційного моделювання, виконання вправ у змінних умовах, застосування елементів стресового тренування та аналіз реальних випадків службової діяльності. Цей принцип дозволяє подолати розрив між теоретичною підготовкою та практичною діяльністю, що є однією з ключових проблем професійної освіти у сфері правоохоронної діяльності.

Принцип інтеграції передбачає об'єднання різних видів підготовки – вогневої, тактичної та психологічної – в єдину систему формування професійної готовності. Його реалізація ґрунтується на розумінні того, що безпечне поведіння зі зброєю

неможливе без належного рівня психологічної стійкості та сформованого тактичного мислення. У результаті реалізації цього принципу формується не просто сукупність окремих умінь, а інтегрована професійна компетентність, що забезпечує безпечно та ефективно виконання службових обов'язків [3, с. 239].

Інтеграція вогневої, тактичної та психологічної підготовки дозволяє сформувати комплексну готовність до дій у реальних умовах, включаючи стресові ситуації, що значно підвищує рівень безпеки [8, с. 594].

Формування культури безпечного поведіння зі зброєю відбувається у три взаємопов'язані етапи: когнітивний етап – засвоєння теоретичних знань, формування розуміння правил і норм; практичний етап – формування навичок через багаторазове тренування; психологічний етап – розвиток стресостійкості та здатності діяти в умовах небезпеки. Особливістю є те, що всі етапи не є ізольованими, а взаємодіють між собою, утворюючи безперервний процес формування професійної поведінки [2, с. 359].

Сучасна система підготовки курсантів передбачає використання як традиційних, так і інноваційних методів.

Традиційні методи (пояснення, демонстрація, тренування) забезпечують базову підготовку.

Інноваційні методи включають: сценарне моделювання ситуацій; кейс-метод; відеоаналіз помилок; інтерактивні стрілецькі тренажери; стрес-тестові вправи.

Ці методи дозволяють максимально наблизити навчальний процес до реальних умов службової діяльності та сформувати адаптивну поведінку курсантів [2, с. 360]. Ефективність формування культури безпеки визначається такими умовами: системна організація навчання; професійна компетентність викладача; матеріально-технічна база; індивідуалізація підготовки; регулярний контроль і зворотний зв'язок [8, с. 594].

Викладач у системі вогневої підготовки курсантів закладів вищої освіти МВС України є не лише організатором навчального процесу, а й центральною фігурою, яка визначає його якість, зміст і кінцевий результат. Його роль виходить далеко за межі простого передавання знань або демонстрації технічних прийомів поведіння зі зброєю. Насамперед викладач виступає носієм професійної культури, еталоном поведінки та джерелом формування ціннісних орієнтацій майбутніх правоохоронців.

Особливість педагогічного впливу у сфері вогневої підготовки полягає в тому, що курсанти засвоюють не лише формальні правила і алгоритми дій, але й моделі поведінки, які вони спостерігають у викладача. Таким чином, особистий приклад викладача стає одним із найсильніших чинників формування культури безпечного поведіння зі зброєю.

Викладач демонструє стандарти безпечної поведінки у кожній навчальній ситуації: від підготовки до заняття до виконання практичних вправ. Його дисциплінованість, уважність до деталей, суворе дотримання правил безпеки та вимог інструкцій формують у курсантів стійке розуміння того, що

безпека є абсолютною професійною нормою. У цьому контексті викладач виконує функцію наставника, який не лише навчає, а й виховує професійне мислення.

Окремо слід підкреслити, що викладач забезпечує створення безпечного освітнього середовища, в якому кожен курсант має можливість поступово формувати навички без ризику для себе та оточення. Саме якість педагогічного супроводу визначає рівень сформованості культури безпеки у майбутніх працівників поліції.

У процесі формування культури безпечного поведіння зі зброєю у курсантів часто спостерігаються типові помилки, які мають системний характер і пов'язані як з недостатнім рівнем підготовки, так і з психологічними особливостями навчання у стресових умовах. Однією з найпоширеніших проблем є недотримання алгоритмів безпеки. Це проявляється у порушенні базових правил поведіння зі зброєю, неправильному виконанні послідовності дій або ігноруванні окремих елементів інструкцій. Подібні помилки часто виникають через недостатнє автоматизування навичок або формальне ставлення до освітнього процесу. У практичному аспекті це є найбільш небезпечним типом помилок, оскільки навіть незначне відхилення від правил може призвести до критичних наслідків.

Другою характерною проблемою є формалізація навчального процесу. У цьому випадку курсанти виконують навчальні завдання механічно, без глибокого усвідомлення їх змісту та значення. Формальний підхід призводить до того, що знання залишаються поверхневими, а навички не набувають стійкого характеру. Це значно знижує ефективність підготовки та ускладнює перенесення навчальних дій у реальні службові умови.

Ще однією поширеною помилкою є недостатня концентрація уваги під час виконання вправ. Вона може бути зумовлена як психологічним перевантаженням, так і недооцінкою складності завдань. У результаті знижується рівень контролю за діями, що підвищує ризик порушення правил безпеки.

Системне подолання зазначених помилок можливе лише за умови комплексного педагогічного впливу, який включає постійний контроль, індивідуальну корекцію дій курсантів, використання відеоаналізу та створення ситуацій підвищеної відповідальності. Подальший розвиток методики формування культури безпечного поведіння зі зброєю у курсантів закладів вищої освіти МВС України тісно пов'язаний із процесами цифровізації освіти, інтеграції інноваційних технологій та гармонізації національних стандартів підготовки з міжнародними практиками. Одним із ключових напрямів є впровадження цифрових навчальних технологій, зокрема інтерактивних симуляторів, які дозволяють моделювати різноманітні службові ситуації без ризику для життя і здоров'я курсантів. Такі технології забезпечують можливість багаторазового повторення складних сценаріїв, аналізу помилок та корекції дій у реальному часі. Особливу перспективу становить використання технологій віртуальної (VR) та доповненої реальності (AR). Вони

дозволяють створювати максимально наближені до реальних умов моделі оперативної обстановки, у яких курсанти можуть відпрацювати навички безпечного поведіння зі зброєю у динамічному та стресовому середовищі [7, с. 304]. Це суттєво підвищує рівень їх психологічної готовності до реальних службових ситуацій.

Ще одним важливим напрямом є впровадження міжнародних стандартів підготовки працівників правоохоронних органів. Це передбачає адаптацію кращих світових практик у сфері вогневої та тактичної підготовки, а також уніфікацію критеріїв оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей. Окремо слід відзначити перспективу розвитку персоналізованого навчання, яке базується на врахуванні індивідуальних особливостей курсантів, їхнього рівня підготовки, психологічного стану та швидкості засвоєння матеріалу. Використання аналітичних систем дозволить викладачам більш точно коригувати навчальний процес та підвищувати його ефективність.

Таким чином, майбутній розвиток методики формування культури безпечного поведіння зі зброєю має ґрунтуватися на поєднанні традиційних педагогічних підходів із сучасними цифровими технологіями, що забезпечить якісно новий рівень професійної підготовки правоохоронців.

Висновки та перспективи подальших розвідок напрямку. Формування культури безпечного поведіння зі зброєю є складним, багаторівневим і тривалим педагогічним процесом, який виходить за межі звичайного засвоєння навчального матеріалу або відпрацювання технічних навичок. Йдеться про цілісну систему професійного становлення особистості майбутнього працівника правоохоронних органів, у якій знання, уміння, навички та ціннісні установки інтегруються в єдину поведінкову модель, що забезпечує безумовне дотримання правил безпеки в будь-яких умовах службової діяльності. Такий підхід передбачає розуміння культури безпеки як інтегративної професійної якості, що формується поступово, через поєднання навчального досвіду, практичної діяльності та психологічної адаптації до умов підвищеного ризику. У цьому контексті важливо підкреслити, що формування безпечної поведінки не може бути досягнуте виключно шляхом інструктажу або механічного тренування. Воно потребує глибокого усвідомлення курсантами цінності життя, відповідальності за власні дії та потенційні наслідки порушення встановлених правил.

Ефективність цього процесу значною мірою забезпечується інтеграцією трьох взаємопов'язаних компонентів підготовки. Теоретична підготовка створює основу знань щодо нормативно-правових вимог, принципів функціонування зброї та алгоритмів безпечного поведіння. Практична підготовка спрямована на формування стійких моторних навичок, доведених до рівня автоматизму, що дозволяє діяти правильно навіть в умовах дефіциту часу та високого рівня стресу. Психологічна підготовка, у свою чергу, забезпечує розвиток емоційної стійкості, здатності до самоконтролю, концентрації уваги та прийняття виважених рішень у складних ситуаціях.

Особливого значення набуває взаємозв'язок між цими компонентами, оскільки лише їх комплексна реалізація дозволяє сформувати справжню культуру безпечного поведіння зі зброєю. Відокремлене або фрагментарне навчання не забезпечує необхідного рівня готовності, що може призвести до помилок у реальних службових умовах. Важливу роль у підвищенні ефективності підготовки відіграє також використання сучасних освітніх технологій. Йдеться про симуляційні методи навчання, сценарне моделювання службових ситуацій, інтерактивні тренажери та цифрові платформи, які дозволяють максимально наблизити навчальний процес до реальної оперативної обстановки. Такі технології забезпечують можливість багаторазового повторення складних ситуацій, аналізу помилок та формування правильних алгоритмів дій без ризику для життя та здоров'я курсантів.

Таким чином, лише комплексне поєднання теоретичної, практичної та психологічної підготовки з активним використанням інноваційних технологій навчання створює необхідні умови для ефективного формування культури безпечного поведіння зі зброєю як ключового елементу професійної компетентності майбутніх правоохоронців.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Бодирев Д. А. Завістовський О.Д. Нові підходи у методиці викладання вогневої підготовки під час воєнного стану. *Аналітично-порівняльне правознавство*. №3. 2023. С. 246–249. URL: <https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2023/07/46.pdf> (дата звернення: 13.04.2026).
2. Завістовський О. Д., Бодирев Д. А. Оптимізація методів проведення занять з вогневої підготовки курсантів Національної поліції України в умовах обмеженої видимості. *Аналітично-порівняльне правознавство*. №4. 2024. С. 358–361. URL: <https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2024/08/59.pdf> (дата звернення: 13.04.2026).
3. Зеленський Є. С., Глян Т. Д. Принципи та методика проведення занять з вогневої підготовки для працівників поліції, які несуть службу на деокупованих територіях. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. Том 2 № 85 (2024). С. 276–281. URL: <https://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/315392> (дата звернення: 08.04.2026).
4. Лопаєва О. М. Значення вогневої підготовки у забезпеченні особистої безпеки поліцейського. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. Том 4 № 92 (2025). С. 332–336. URL: <https://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/351062> (дата звернення: 08.04.2026).
5. Мельник І. М., Каноюка В. Є., Богайчук В. І. Основи володіння зброєю та вогневої підготовки студентів спеціальності «Правоохоронна діяльність» з використанням елементів снайпінгу. *Наукові записки*. Серія: Право. 2023. № 14. С. 183–186. URL: <https://pravo.cusu.edu.ua/index.php/pravo/article/view/281> (дата звернення: 13.04.2026).
6. Методика підготовки та проведення занять з вогневої підготовки: центр оперативних стандартів і методики підготовки ЗСУ спільно з національною академією сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, 2020. 212 с. URL: <https://repository.gnpu.edu.ua/handle/123456789/3560> (дата звернення: 13.04.2026).

7. Наточій А. Д., Тимофєєв В. Д. Застосування сучасних симуляційних технологій у вогневої підготовки: ефективність тренування віртуального бою. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. Том 3 № 92 (2025). С. 302–307. URL: <https://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/350600/337699> (дата звернення: 14.04.2026).

8. Поливаник В. Д., Жбанчик А. В. Актуальні питання проведення занять з вогневої підготовки поліцейських в умовах воєнного стану. *Аналітично-порівняльне правознавство*. №5. 2024. С. 593–597. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/a3da1d59-f7b6-45bf-984e-4bea696657c6/content> (дата звернення: 13.04.2026).

9. Про Національну поліцію: закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. Відомості Верховної Ради. 2015. № 40–41. Ст. 379. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення: 03.04.2026).

REFERENCES

1. Bodyriev, D. A., Zavistovskyi, O. D. (2023). Novi pidkhody u metodytsi vykladannia vohnevoi pidhotovky pid chas voiennoho stanu [New approaches to the methodology of teaching firearms training during martial law]. *Analitychno-porivnialne pravoznavstvo*. No. 3. S. 246–249. URL: <https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2023/07/46.pdf> (accessed: 13.04.2026). [in Ukrainian]

2. Zavistovskyi, O. D., Bodyriev, D. A. (2024). Optymizatsiia metodiv provedennia zaniat z vohnevoi pidhotovky kursantiv Natsionalnoi politsii Ukrainy v umovakh obmezhenoi vydymosti [Optimization of methods for conducting firearms training classes for cadets of the National Police of Ukraine in conditions of limited visibility]. *Analitychno-porivnialne pravoznavstvo*. № 4. S. 358–361. URL: <https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2024/08/59.pdf> (accessed: 13.04.2026). [in Ukrainian]

3. Zelenskyi, Ye. S., Hlian, T. D. (2024). Prynysy ta metodyka provedennia zaniat z vohnevoi pidhotovky dlia pratsivnykiv politsii, yaki nesut sluzhbu na deokupovanykh terytoriiakh [Principles and methods of conducting firearms training for police officers serving in de-occupied territories]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu*. Seria: Pravo. Vol. 2. № 85. S. 276–281. URL: <https://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/315392> (accessed: 08.04.2026). [in Ukrainian]

4. Lopaeva, O. M. (2025). Znachennia vohnevoi pidhotovky u zabezpechenni osobystoi bezpeky politseiskoho [The importance of firearms training in ensuring personal safety of a police officer]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu*. Seria: Pravo. Vol. 4. № 92. S. 332–336. URL: <https://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/351062> (accessed: 08.04.2026). [in Ukrainian]

5. Melnyk, I. M., Kaniuka, V. Ye., & Bohaichuk, V. I. (2023). Osnovy volodinnia zbroieiu ta vohnevoi pidhotovky studentiv spetsialnosti «Pravookhoronna diialnist» z vykorystanniam elementiv снайпінгу [Fundamentals of weapon handling and firearms training of students majoring in law enforcement using elements of sniping]. *Naukovi zapysky*.

Seria: Pravo. № 14. S. 183–186. URL: <https://pravo.cusu.edu.ua/index.php/pravo/article/view/281> (accessed: 13.04.2026). [in Ukrainian]

6. Metodyka pidhotovky ta provedennia zaniat z vohnevoi pidhotovky: tsentr operatyvnykh standartiv i metodyky pidhotovky ZSU spilno z Natsionalnoiu akademiieiu sukhopotnykh viisk imeni hetmana Petra Sahaidachnoho [Methodology of preparation and conducting firearms training classes]. (2020). 212 s. URL: <https://repository.gnpu.edu.ua/handle/123456789/3560> (accessed: 13.04.2026). [in Ukrainian]

7. Natochii, A. D., Tymofieiev, V. D. (2025). Zastosuvannia suchasnykh symuliatyinykh tekhnolohii u vohnevii pidhotovtsi: efektyvnist trenuvannia virtualnoho boiu [Application of modern simulation technologies in firearms training: effectiveness of virtual combat training]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu*. Seria: Pravo – Scientific Bulletin of Uzhhorod National University. Series: Law. Vol. 3. № 92. S. 302–307. URL: <https://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/350600/337699> (accessed: 14.04.2026). [in Ukrainian]

8. Polyvaniuk, V. D., Zhbranchyk, A. V. (2024). Aktualni pytannia provedennia zaniat z vohnevoi pidhotovky politseiskykh v umovakh voiennoho stanu [Current issues of conducting firearms training for police officers under martial law]. *Analitychno-porivnialne pravoznavstvo*. № 5. S. 593–597. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/a3da1d59-f7b6-45bf-984e-4bea696657c6/content> (accessed: 13.04.2026). [in Ukrainian]

9. Pro Natsionalnu politsiiu: Zakon Ukrainy vid 02.07.2015 No. 580-VIII (2015) [On the National Police: Law of Ukraine]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady*. № 40–41. Art. 379. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (accessed: 03.04.2026). [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ЙОСИПВ Юрій – кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри вогневої підготовки Львівського державного університету внутрішніх справ.

Наукові інтереси: формування культури безпечного поводження з вогнепальною зброєю, розвиток професійної готовності правоохоронців до застосування зброї, інноваційні технології навчання (симуляційні, VR/AR) у вогневої підготовки.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

YOSUPIV Yurij – Candidate of Legal Sciences, Associate Professor, Head of the Firearms Training Department of Lviv State University of Internal Affairs.

Scientific interests: formation of a culture of safe handling of firearms, development of professional readiness of law enforcement officers for the use of firearms, innovative educational technologies (simulation-based, VR/AR) in firearms training.

Стаття надійшла до редакції 17.03.2026 р.

Стаття прийнята до друку 28.03.2026 р.